

ficus *cap. 1. de Excess. Prælat. in 6. ex cap. un. de Bel Dom. in 7.* Tractu deinde temporis obtinuerunt diversa privilegia; sed hæc omnia anno 1624. limitat fuisse ab Urbano VIII. in Bulla *Romanus Pontifex*, ubi statutum fuit, non posse acceptari nova monasteria, nisi observata forma Canonum Tridentini, et Bullæ Clementis VIII. *Quoniam ad institutam.* Quare hoc ad fundandum novum monasterium tria requiruntur. 1. Licentia Episcopi. Utrum vero requiratur etiam licentia Pontificis alii affirmant, ut Barbosa Tamb. Pelliz. ex Declaratione S. C.: negant vero Salm. cum Lezana Suarez Rodriguez et aliis. 2. Ut adsit consensus eorum, quorum interest, et præsertim omnium monasteriorum existentium intra quatuor milliariorum spatium, aliter Episcopus concedere non potest dictam licentiam, nisi quando illi injuste contradicerent (1). Carmelitæ tamen privilegium habent, ut alii ordines fundare non possint, ubi ipsi habent monasterium infra spatium 560. ulnarum Florentinarum, et Minores infra spatium 1200. ulnarum, etc. Contra Minimi et Jesuitæ privilegium habent fundandi in locis etiam non remotis intra spatium 560. ulnarum prædictarum. Et in omnibus his privilegiis conceditur communicatio. At prædicta privilegia circa ulnas juxta consuetudinem non intelliguntur quoad monasteria quæ fundantur in civitatibus (2). 3. Requiritur, ut novum monasterium possit commode redditibus, aut eleemosynis sustentare duodecim Religiosos; sufficit tamen, ut adsit intra breve tempus probabilis spes prædictæ sufficientis sustentationis. Quod si monasterium (intelligitur de monasteriis fundatis post citatam Bullam Urbani VIII. emanatam anno 1624.) non valeret sustentare duodecim Religiosos, qui revera in illo non habitarent, statutum fuit per sacram Congr. plu-

(1) Salm. tr. 48. c. 3. n. 124. ad 131. — (2) Ib. n. 137. ad 140.

ribus Decretis, confirmatis a Greg. XV. et Urbano VIII. ut hujusmodi monasterium omnino subjectum esset Episcopo per hæc verba; *Ordinari loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ jurisdictioni talia monasteria erecta absque eo, quod 12. fratres in eis valeant habitare, et de facto habitent, subjecta esse intelligantur* (3). Eadem conditiones requiruntur in fundandis Monialium monasteriis. Et advertendum hic quod ex Tridentino et S. C. prohibetur, ne fundentur Monialium monasteria extra habitatum (4).

89. Prædictæ conditiones non requiruntur in fundandis hospitii Religiosorum, ut notat Peyrinus Tamb. etc., saltem (ut limitat Lezana) si ibi non recipiant Missas, et non habeant ecclesiam (5). Neque requiruntur in translationibus monasteriorum, quæ possunt fundari (ut probant Salmanticenses cum Nav. Barbosa Peyrino Lezana etc.) sine consensu Pontificis, Episcopi, vel aliorum monasteriorum; dummodo translatio non afferat iis præjudicium: etenim dicunt, quod jam antea habebant tale privilegium a pluribus Pontificibus concessum, et quod illud limitatum est tantum quoad novas fundationes, quales non vocantur translationes monasteriorum ex uno situ ad alium commodiorem ejusdem terræ (ut intelligitur), aut prope illam, derelinquendo antiquum monasterium. Et in tali casu Religiosi retinent omnia bona, et jura monasterii derelicti (6). Possunt præterea Religiosi ex concessione Urbani VIII. et Innoc. VIII., quando deficerent redditus, et eleemosynæ unius monasterii, illud unire et incorporare alteri (7). Insuper possunt ad libitum redire ad monasteria derelicta, dummodo redditus non afferret aliquod no-

(3) Salm. tr. 48. c. 3. n. 129. et 130. — (4) Ibid. n. 138. — (5) Ib. n. 132. — (6) Ib. n. 133. ad 134. — (7) Ib. 150.

vum præjuvancum aliis monasteriis (1). Possunt insuper Generales religionum superiores ex concessione Sixti IV. et ejusdem Urbani VIII. suppressere monasteria miserabilia, transferendo eorum bona ad majora monasteria. Adnotetur hic, quod monasteria concessa ab universitatibus, cum derelinquuntur, in manu Ordinarii derelinqui debeant; at si propriis redditibus, et eleemosynis ædificata fuerint, remanent in dominio Religiosorum, ut de iis possint libere disponere (2).

90. IV. Regulares habent privilegium eligendi judicem conservatorem qui judicet de omnibus illis casibus, in quibus Religiosi sunt rei, et etiam in quibus sunt actores, sed quando sunt actores, solum propter injurias et manifestas violentias ipsis irrogatas (3).

91. V. Regulares habent privilegium admittendi eos omnes qui volunt sepeliri in eorum ecclesiis. Adnotamus hic præcipua quedam circa sepulturam, de qua fusius tractant Salm. (4). Quicumque ad pubertatem pervenerit, sibi eligere valet sepulturam ubicumque, etiam Episcopi; nisi autem illam sibi eligat, sepeliri in cathedrali debeant (5). Religiosi tamen debent sepeliri in monasterio, etsi morentur extra illud, dummodo locus non esset nimis remotus. Novitii valent sibi eligere sepulturam extra monasterium; quod si non faciant, sepeliri debent in illo, licet obirent, dum alia in domo manerent ex licentia sui Superioris (6). Idem intelligitur quoad commensales, et familiares, qui actu serviunt, et resident in monasterio sub obedientia Superioris. Et hi valent recipere omnia Sacramenta a Religiosis, Baptismo excepto, et matrimonio (7). Gravisimas incurrunt pœnas clerici et Religiosi inducentes alios ad promittendum juramento, voto, aut fide data,

(1) N. 148. — (2) Ib. n. 147. — (3) Ib. a. n. 152. ad 178. — (4) Ib. punct. 6. — (5) Ib. n. 186. — (6) N. 187. — (7) Ib. n. 188. 214. et 215.

se electuros sepulturam in propria ecclesia (8). Privandi sunt sepultura, qui moriuntur incontinentes, et publice constat non fuisse confessos in anno, nec communicasse paschali tempore, et ita etiam hæretici, excommunicati, qui sibi ex ira mortem intulerunt, se deinde poenitentiae judicia non præbuerint, ut habetur in Rituali romano: *Peccatores publici cujuscumque peccati, et qui moriuntur in flagranti crimine (ut ex cap. Fures, de furto)* nullo dato signo poenitentiae; etenim tunc præsumuntur et in peccato obisse, ut dicunt communiter dd. cum Rituali, quidquid dicant Lezana et Sancius (9). Qui hujusmodi defunctos sepelit, lethaliter peccat; et qui sepelit hæreticum, aut hæreticorum factorem, aut publice excommunicatum, aut usurarium, etiam excommunicationem incurrit; et hujusmodi defuncti, si fieri possit, ex sepultura extrahendi sunt. Cæterum nemo sepultura privandus in quocumque casu sine sententia Episcopi, aut Superioris, si cadaver est Religiosi (10).

92. Sed ad rem nostram, ad Regulares videlicet, redeamus. Plura sunt notanda. 1. Quilibet clericus, aut Sæcularis sibi eligere potest sepulturam in ecclesia Regularium. Et quando aliquis haberet sepulturam suorum Majorum in illa, et non elegisset aliam ecclesiam, possunt Regulares illic eum sepelire (11). 2. Parochi qui in associatione ad ecclesiam Regularium plus exigunt, quam exigent in sepeliendo defunctos in parochia, ut retraherent fideles ab eligenda alibi sibi sepultura, papalem excommunicationem incurrunt, ex Bulla Clementis VIII. apud Salmanticenses; et licet Bulla edita fuit pro Indiarum parochis, tamen Lezana Peyrinus et Salmanticenses cum aliis intelligunt eam editam fuisse universaliter pro omnibus (12). 3. Cum sepeliendus est defunctus in Regula-

(8) Ib. n. 191. — (9) Salm. tr. 48. c. 3. n. 199. — (10) N. 202. et 204. — (11) Ib. n. 205. — (12) Ib. n. 206.

rium ecclesia, debent ipsi vocare et attendere parochum; sed si ille renuit venire, aut nimis moratur, possunt ipsi extollere cadaver, et illud in suam ecclesiam asportare; ita communiter Barbosa Lezana Peyrinus et alii cum Salmanticensibus, ex pluribus Decretis S. C. (1) Officium supra cadaver tum celebrandum est, non a parcho, aut canonicis, sed ab iisdem Regularibus. Nec parochus exercere potest istum actum in eorum ecclesia, nec cogere hæredes ad celebrandas Missas, aut earum partem in parochia, ex pluribus Decretis etiam S. C. Et idem observandum est etiam pro Monasteriis Monialium exemptarum (2). Adnotandum tamen, in Monialium ecclesiis sepeliri non posse laicos sine licentia S. C. dummodo aliquis non haberet in eo jus sepulture (3).

93. Quæritur utrum Regulares teneantur ad solvendam canonicam portionem Ordinario, aut parcho? Alia est portio canonica *episcopalis*, et est illa, quæ debetur Episcopis pro omnibus donationibus *causa mortis*, et pro legatis ecclesiis relictis, aut locis piis eorum diocesium; ut ex Clem. *Dudum, de sepult.* Hæc portio quandoque fuit tertia, quandoque quarta pars; et Innocentius III *cap. Requisitis de Testam.* statuit, ut quoad quantitatem attenderetur consuetudo (4). Alia est *parochialis*, quæ proprie vocatur *quarta funeralis*, et est illa portio, quæ Parocho debetur ex funeralibus, legatis piis, et omnibus, quæ perveniunt ad ecclesiam, in qua sepeliendum se defunctus statuerat. Et ista etiam fuit diversa, sed quoad eandem etiam consuetudo attendenda est (5).

94. Sed quoad Regulares, eximuntur a solvenda portione episcopali eorum monasteria tam hominum quam feminarum, ex *Extravaganti*

(1) Ib. n. 208. et 209. — (2) Ib. n. 212. et 213. — (3) Vide opus nostrum l. 4. n. 62. — (4) Salm. tr. 48. c. 3. n. 216. — (5) Ib. n. 218.

inter cunctas, §. *Quibuscumque, de privilegiis*, et ex aliis privilegiis apud Salmanticenses (6). Quo vero ad *quartam funeralem*, ex jure communi olim Regulares tenebantur ad illam solvendam; sed hodie attentis eorum privilegiis, et Trident. *sess. 25. c. 13. et Bulla Pii V. Etsi Mendicantium*, anni 1567., tenentur ad illam solvendam ea monasteria dumtaxat, quæ ultra 40. annos, antequam Concilio, confirmaretur, solebant solvere: ita probant Salmanticenses cum sententia communi, et pluribus Decretis S. C. ex multis privilegiis pontificiis, et præsertim Sixti IV., qui imposuit pœnam excommunicationis et privationis beneficiorum parochis, qui vellent exigere prædictam *quartam* (7). Excipiuntur tamen illa monasteria, quæ solverent præfatam *quartam* ex contractu inito, aut ex consuetudine immemorabili (8).

PUNCTUM II.

DE PRIVILEGIIS REGULARIUM IN PARTICULARI.

95. 96. et 97. *I. De facultate absolvendi subditos a casibus et censuris.*
 98. *De reservatione casuum, etc.*
 99. *De facultatibus quoad Sæculares.*
 100. *Utrum Regulares possint absolvere a casibus Episcopis reservatis a jure, vel consuetudine.*
 101. *Utrum a casibus papalibus.*
 102. *Utrum in itinere, aut ex bulla Cruciatæ, etc.*
 103. *Utrum confessarii regulares possint denuo examinari ab Episcopo.*
 104. et 105. *II. Circa dispensationem in irregularitatibus.*
 106. *III. De dispensatione in præceptis ecclesiasticis, etc.*
 107. *IV. Circa officium divinum.*
 108. *V. Circa dispensationem votorum, et juramentorum.*
 109. *Circa votum castitatis conjugum, et sponsorum.*
 110. *VI. De privilegio Religiosorum, novitiorum, et famulorum confitendi cuicumque sacerdoti, etc.*
 111. *De Religiosis peregrinantibus.*
 112. *Utrum in jubilæo, etc.*

(6) N. 217. — (7) Salm. tr. 18. c. 3. a n. 218. ad 228. — (8) Ib. n. 229. ad 233.

413. ad 416. *VII. Circa Ordinum receptionem.*

117. ad 120. *Circa Ordinum collationem.*

121. et 122. *Circa celebrationem Missarum.*

123. *Circa Communioni ministrationem.*

124. ad 128. *Circa coponandum.*

95. 1. Quoad facultatem, quam habent Superiores regulares circa absolutionem casuum reservatorum, et censurarum, oportet hic distinguere potestatem erga subditos ab illa, quam habent erga sæculares. Sub nomine *Superiorum regularium* veniunt non solum generales et provinciales, et eorum Vicarii subrogati in eorum locum, sed etiam omnes locales Superiores, ut Priores, Guardiani, rectores, et etiam eorum Vicarii, quando ipsi absunt, saltem per integrum diem. Ita communiter doctores (1) ex *cap. Abbatis, de privileg. in 6.* Omnes isti absolvere possunt suos subditos primo ab omnibus casibus et censuris non reservatis Pontifici, licet fulminatæ essent *ab homine* per specialem sententiam, ut dicunt Salmanticenses cum Lezana Candido Pelliz. etc. ex privilegiis Pauli V., Sixti IV. et Eugenii IV. (2). Et id quod currit pro professis, valet et pro novitiis, ita ut iidem absolvi possint a Superioribus regularibus a casibus Episcopis reservatis incursis, non solum post ingressum, sed etiam ante, ut dicunt Salmantic. cum Bonac. Pelliz. etc. et p. Mazzotta cum Sanchez Tamb. etc. (3). Et idem dicunt Salmantic. et Mazzotta cum Peyrino et Tamb. (4) quoad illos, qui proximi sunt, qui recipiantur, v. g. si manent in probatione in monasterio, ut assumant habitum, et id ex Bulla Clementis VII. relata a Candido Rôdriq. et a Salmant. (5) in qua fuit concessum Provincialibus regularibus, et eorum Vicariis, aut aliis

(1) Ib. c. 4. n. 4. — (2) Ib. n. 2. — (3) Salm. tr. 45. c. 3. n. 87. et Mazzotta tom 3. de Res. Cas. cap. 2. quest. 5. — (4) Salm. ibidem n. 88. et Mazzotta loco citato. — (5) Salm. tr. 20. de Censur. c. 2. n. 80.

deputatis absolvere novitios Ordinis ab omnibus casibus reservatis (exceptis illis *Bulle Cœnæ*) incursis ante ingressum, et a censuris quæ illis sunt annexæ. His posset aliquis objicere Decretum Urbani VIII. allatum in opere nostro (6), in quo fuit statutum, quod per confirmationem privilegiorum obtentorum a Regularibus post Tridentinum non intelligebantur rursus concessa ipsis privilegia *ipsis* ablata tam a Concilio, quam a S. C. absolventi a casibus reservatis Ordinario. Multipliciter respondent Salmanticenses huic oppositioni loco citato; sed eorum responsiones non suadent, ut diximus in opere (7) Responsio congruentior videtur esse ita scilicet quod Decretum Urbani loquitur de Sæcularibus, sicut etiam loquebatur proposit. 12. damnata ab Alexandro VII.; sed non de novitiis, qui in favorabilibus communiter a dd. reputantur ut Religiosi; ita Sanchez Suar. Castrop. Lezana cum iisdem Salmant. (8), et aliis. Eo magis quia Clem. VIII. ita declaravit, et Diana (9) refert privilegium concessum Jesuitis (quod ex communicatione extenditur ad omnes religiones), quo possint communicare novitiis omnia privilegia Societatis. Excipiunt tamen Bonac. Pelliz. et Salmant. (10) casum, quo jam inceptum esset iudicium Episcopi contra novitium, antequam intraret; quia tunc (ut aiunt) posset Episcopus eum extrahere et punire. Quod dictum est de novitiis, idem dicit p. Mazzotta loco citato cum Peyrino de familiaribus monasteriorum, dummodo *inibi sicut quasi de familia; et continui commensales*, ut dicitur in Bulla *Superna* Clementis X.

96. Possunt secundo Regulares absolvere suos subditos professos, et novitios etiam; sicut superius dictum est (11), ab omnibus casibus papali-

(6) L. 7 n. 95. — (7) L. 7. n. 403. — (8) Salm. tr. 45. c. 3. n. 85. — (9) Part. 3. tr. 2. Res. 73. — (10) Salm. L. c. n. 87. — (11) Vide opus nostrum l. 6. n. 593. v. eandem in fine.

bus occultis eodem modo, quo Episcopi valent absolvere suos subditos ex *cap. Liceat*. Atque hoc ex privilegio Pii V. relato per extensum a Salmanticensibus, et p. Concina, confirmato a Benedicto XIII. in Bulla *Pretiosus* anno 1727., in qua fuit concessa Regularibus potestas absolvendi etiam a casibus *Bulle cæne*, excepto relapsu in hæresim, falsificatione litterarum apostolicarum, et translatione rerum prohibitarum ad infideles. Ac obiter hic notandum, quod in dicta Bulla fuit etiam concessa Generali Dominicanorum potestas dispensandi ab irregularitate ob homicidium commissum a subditis, dummodo patratum non fuerit data opera, et secutum intra claustra monasterii (1). Sed postquam hæc scripsi, invenio quod Clemens XII. in Bulla *Romanus*, edita die 30. maii 1732., revocavit omnes litteras et constitutiones cum omnibus privilegiis et facultatibus concessis a Benedicto XIII., omnia reducendo ad primævum statum, ac si præfata confirmationes nunquam emanata fuissent. Insuper hic notandum quod facti dubio, an revocatio privilegii pro Regularibus absolvendi in hæresim lapsos indicta a Tridentino intelligenda tantum esset respectu aliorum, non autem Religiosorum: S. C. decrevit intelligi respectu omnium, ut refert p. Ferraris (2).

97. Possunt tertio Regulares absolvere suos subditos ab excommunicatione ob percussione etiam gravem. et enormem, et publicam, inflictam non solum Religiosis ejusdem Ordinis, sed etiam alterius, et etiam clericis sæcularibus Castrop. Ronc. Salm. et Croix ex privilegiis Bonifacii IV. et Clementis VIII. Atque hic adnotandum, quod si percussio sit levis, aut occulta, Religiosus percussor (si velit) potest petere absolutio- nem etiam ab Episcopo, sed obtenta sui Superioris licentia (3) Dictum est

(1) Ib. lib. 7. n. 101. — (2) Ferrar. Bibl. verb. Absolvere. — (3) L. 7. n. 107.

subditos, quia nequeunt absolvere Sæculares, cum hic casus limitatus sit Regularibus intra Italiam, et extra Romam a Clemente VIII, ut mox dicitur n. 99.

98. Adnotandum hic præterea, Superiores regulares ex concessione Clementis VIII. posse, si ipsis expediens videtur, reservare undecim casus, sed non plures sine consensu Capituli generalis, aut saltem provincialis pro provincia. Casus ab ipsis reservabiles adnotati sunt *Tr. 16. n. 130*. Si autem Superior denegat licentiam, et utrum pro prima vice possint Religiosi absolvi a reservatis? vide ibidem n. 134.

99. Quoad vero Sæculares, olim Mendicantes gaudebant privilegio, quo poterant absolvere Sæculares ab omnibus casibus et censuris reservatis tam a Pontifice, quam ab Episcopis. Sed deinde Decreto Clementis VIII. anni 1602., confirmato a Paulo V. anno 1617., et Urbano VIII. anno 1627., limitata fuit prædicta potestas, et statutum fuit, ne Regulares existentes extra Romam, et intra Italiam, possint absolvere Sæculares nec a casibus *Bulle Cæne*, nec ab aliis sex sequentibus, Scilicet 1. A percussione clerici. 2. A duello. 3. violatione immunitatis. 4. a violatione clausuræ monasteriorum Monialium ob pravum finem. 5. A simonia confidentiali in beneficiis; et denique ab omnibus casibus, quos sibi reservant Episcopi. Itaque tam ex dicto Decreto Clementis VIII. quam etiam ex Bulla Gregorii XIII. *Cum a Sacra*, et præsertim ex propositione 12. damnata per Alexandrum VII. quæ sic se habebat: *Mendicantes possunt absolvere a casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate*; hodie non est in dubium revocandum (quidquid aliqui dicant) quin Sæculares absolvere non possint a casibus ab Episcopis reservatis (4). Ita neque

(4) Vide. 1. 6. n. 599. v. certum est. et l. 2. 95.

possunt absolvere Sæculares a sex casibus Clementis, et si occulti sint, contra p. Vivam; potestas enim, quam Regulares habent ex Bulla S. Pii V. relata n. 96., qua possunt absolvere casus occultos, quam habent Episcopi ex *cap. Liceat*, est solum respectu suorum Religiosorum, non autem Sæcularium. Id tamen probabile iudicamus cum p. Viva Comitolo, et aliis quibus adhæret etiam p. Concina, scilicet quod Regulares possint absolvere a casibus, quos sibi in Synodo Episcopus reservavit, sed deinde non expressit illos in tabella, quia tunc præsumitur se voluisse concedere potestatem ab iis absolvendi omnibus confessariis, modo ab ipso approbatis (1).

100. Dubitatur I. utrum Religiosi possint absolvere Sæculares a casibus non reservatis sibi ab Episcopis, sed *in jure*, aut ex consuetudine reservatis Episcopis, ut sunt abortus foetus animati, et alii adnotati n. 46. Negant Viva Bord. Cabassut. Milante et alii, eo quod (ut aiunt) in Decreto Pauli 5. et Urbani VIII. prohibetur Regularibus absolvere laicos a casibus Episcopis reservatis: *A casibus eisdem Ordinariis reservatis* sunt verba Urbani. Nihilominus probabilius affirmant Conc. La-Croix Spor. Salmant. Lezana Sanch. cum multis aliis, quibus adhæret etiam (se retractans) p. Viva in *sua Morali*. Ratio est, quia citata verba Decreti Urbani (et idem Decreto Pauli V.) intelligenda sunt de casibus, quos Episcopi sibi reservant: cum talia Decreta, ut diximus n. præc., sint confirmativa Decreti Clementis VIII. in quo fit mentio tantum casuum, qui sibi ab Episcopis reservantur; *Nec a casibus* (hæc ait Clemens) *quos Ordinarii reservarunt, aut in posterum reservabunt*. Eo magis, quia ut ait p. Suarez, casus reservati Episcopis, *in jure* debeant potius dici delegati Episcopis, quam reservati. Sed animadvertendum id non valere

quoad percussione clericum, nec quoad omnes alios casus, quos sibi Ordinarius reservaret; etenim quoad istos, sublata fuit omnis facultas Regularibus, ut dictum est n. præced. (2).

101. Dubitatur 2. utrum Regulares absolvere valeant Sæculares a casibus papalibus? Negant pauci quidem, id est Viva cum Bordone et Florino, et iisdem Decretis Pauli V. et Urbani VIII., quibus etiam vetitum fuit Regularibus absolvere a casibus reservatis Sedi apostolicæ: at communissime et probabiliter affirmant Bonacina Aversa Salmant. Pelliz., Rodriguez Potestas Peyrinus et ipse Viva in *sua Morali* (licet id affirmet solummodo quoad casus papales occultos) ex privilegio Pauli III. concesso anno 1545. Jesuitis, quo dictum fuit, quod possent absolvere Sæculares ab omnibus peccatis etiam Sedi apostolicæ reservatis, *exceptis contentis in Bulla Cæne*. Nec obstant prædicta Decreta Pauli V. et Urbani VIII. quia illa (ut dictum est n. anteced.) intelliguntur de casibus Clementis VIII. (quos supradicti Pontifices confirmare voluerunt) in quo solum casus *Bulle cæne* et sex alii excepti fuere. Animadvertendum autem est, hanc potestatem valere tantummodo quoad forum internum (3). Observetur præterea, quod dictum est n. 31. de Abbatibus habentibus quasi episcopalem jurisdictionem.

102. Adnotandum hic, quod olim confessarii regulares ex concessione Gregorii XIII. et Eugenii IV., in itinere poterant excipere confessiones, non modo subditorum diocesis, ubi approbati erant, sed cæterorum omnium. Et ex Bulla *Cruciatæ*, cum approbarentur in uno loco, erant approbati pro omnibus (4). Innocentius autem X. deinde statuit, ne Regulares possent excipere confessio-

(2) N. 99. — (3) Lib. 7. n. 96. et 97. — (4) Ita apud Salm. tr. 48. c. 4. n. 71. et 72.

(1) N. 100.

nes alicubi sine loci Ordinarii licentia, etiamsi haberent privilegium *Cruciatæ*, ut declaravit Innocentius XII. in Bulla *Cum sicut*, anno 1700 (1).

103. Animadvertendum præterea est, quod olim ex *Clem. Dudum de sepult.* Regulares approbati absolute semel ab Ordinario, non poterant obligari, ut denuo examinarentur Attamen s. Pius V. in *Extrav. Romani Pontificis*, dixit, quod Episcopus successor *pro majori quiete sue conscientie* posset rursus illos examinare. Sed postea Gregorius XIII. in sua Bulla *In tanta negotiorum, etc.* (relata a Navar. in fine sui Manualis) ad tollendas lites exortas circa Regulares, revocavit omnes Declarationes s. Pii, et præsertim hanc concernentem approbationem confessoriorum regularium; revocavit, inquam, ad statum pristinum dispositionis Tridentini, quod *sess. 23. cap. 15.*, nihil aliud exegit quoad Regulares, nisi ut approbarentur ab Ordinario. Hinc inferunt multi dd., ut Aravius Dicastillus Villalobos Delbene, etc. apud Salm. (2) quod Regulares approbatos examine ab aliquo Episcopo non possit denuo examinare successor. Attamen contrarium tuentur Diana p. 3. tr. 2. resp. 27 et Lezana Bos. Bordone et multi alii ex Decreto S. C. (relato a Lezana et Diana), quo fuit declaratum quod, non obstante Bulla Greg. XIII. posset Episcopus successor examinare approbatos ab antecessore, et hanc hodiernam esse Episcoporum praxim. Testantur Diana et ipsi Salm. Sed probabiliter dicunt Salmant. (3) cum Villalobos, quod tam ex Constitutione s. Pii, quam ex declaratione S. C. possit Ordinarius successor iterum vocare ad examen aliquem, aut aliquos Regulares, quos notitiam habet non esse idoneos; sed non potest edicto generali suspendere omnes confessarios regulares, usquedum denuo examinentur. Cæ-

(1) Vide opus nostrum l. 6. n. 548. v. tertia et 549. — (2) Salm. tr. 18. c. 4. n. 419. — (3) Ib. n. 420.

terum animadvertendum est, quod revocando generaliter Ordinarius omnes licentias non comprehendat Regulares, qui in odiosis non comprehenduntur nisi exprimantur (4). Animadvertatur insuper quod capitularis Vicarius *Sede vacante* non possit ad examen vocare Regulares ex privilegio iis concesso a Clemente IV. (5). Animadvertendum præterea, supradicta valere pro approbationibus concessis absolute, non tamen pro concessis ad tempus, e. g. ad sex menses, ut plerumque fit; cum certum sit ex Bulla Innocentii XIII. *Apostolici ministerii*, confirmata per Benedictum XIII. quod confesarii tam sæculares, quam regulares non valeant excipere confessiones extra locum, personas, et tempus præscriptum, quocumque privilegio non obstante. Vide *Tr. 16. num. 75.*

104. 2. De facultate Regularium dispensandi in irregularitatibus. Regulares valent ex privilegio s. Pii V. relato n. 96., confirmato a Julio II, dispensare cum suis subditis in omnibus irregularitatibus occultis, in quibus possunt Ordinarii dispensare cum suis diocesanis ex *cap. Liceat*, ut dictum est n. 29. Et idem possunt cum Sæcularibus, ut aiunt Suarez. Sanch. Pelliz. Sayrus Salmantic. Spor. Lezana etc. ex concessionibus Sixti IV., et prædicti Julii II. (6).

105. Possunt præterea Regulares dispensare cum subditis in quocumque irregularitate, aut ob delictum, aut ob defectum ex privilegio Martini V. (7). Itaque, ut ad particularia descendam, possunt Superiores dispensare cum subditis 1. In irregularitatibus, ob homicidium non solum occultum, ut concessum fuit in Privilegio Martini V., sed etiam voluntarium notorium, ut dictum est n. 96, ex privilegio Benedicti XIII.

(4) Ibid. n. 445. cum communi. — (5) Ib. n. 146. et vide Dianam p. 3. tr. 2. resp. 27. — (6) Lib. 7. n. 355. — (7) N. 355. et 396.

quomodo data opera patrum non fuerit, et consummatum intra claustra 2. Quoad defectum animæ possunt dispensare cum Religioso ad suscipiendum sacerdotium, licet ipse passus esset permanentem demeritiam, si deinde medicorum iudicio cessavit ejus periculum (1). 3. Quoad defectum corporis, ut si alicui pes, aut oculus deficeret, etiam sinister possunt dispensare, ut probant Salmant. (2) cum Bordone ex privilegio Sixti IV. Et in dubio possunt etiam declarare, defectum non obstare, ut possunt Ordinarii cum suis subditis (3). 4. Quoad defectum natalium, hæc irregularitas per se cessat religionem profitendo quoad id, quod spectat ad Ordinum susceptionem, ut habetur ex *c. de Fill. Presbyt.*; nam quoad dignitates necessaria est dispensatio. Sed ex pluribus privilegiis (ut dictum est *Tr. 19. n. 87.*) possunt dispensare cum suis omnes Superiores regulares Generales, Provinciales et etiam Priores (4). Quod vero inquit Sotus professione cessare quamlibet irregularitatem, id communius negatur (5). 5. Possunt dispensare in bigamia etiam vera ex privilegio Martini V.; ita Castropal. Pelliz. Macad. Salm. etc. (6). 6. In irregularitate etiam publica ob defectum lenitatis (7). 7. Et ultimo possunt Regulares dispensare cum suis subditis in omnibus inhabilitatibus, et pœnis contractis ratione delicti, ut privationis officii, beneficii, vocis, loci etc., etsi illæ reservatæ sint Pontifici, ut aiunt Suarez Sanchez Pelliz. et Salmantic. cum aliis ex privilegiis Sixti IV. Pii V. et Gregorii XIV. (8).

106. 3. Prælati regulares habent

(1) n. 400. in fine. — (2) tr. 40. de Cens. c. 9. n. 75. — (3) Vide opus nostrum l. 7. n. 414. circa fin. — (4) n. 354 et 426. vide etiam Salm. tr. 40. c. 9 n. 57. et tr. 18. c. 4. n. 28. cum Bord. Peyr. Lez. Pell. etc. — (5) Vide Salm. tr. 40. c. 7. n. 58. — (6) vide opus nost. l. 7. n. 355. et 453. — (7) N. 469. — (8) Salm. tr. 48. c. 4. n. 29.

potestatem dispensandi cum suis subditis in præceptis ecclesiasticis, ut possunt Episcopi cum suis diocesanis, ut diximus *Tr. 2. n. 57.* Etenim ipsi habent quasi episcopalem jurisdictionem, ut communiter docent dd. ex *Clem. Ne Romani de elect.* (9). Et ideo possunt probabiliter dispensare in omni eo, quod non est specialiter Pontifici reservatum, ut dictum fuit *præd. Tr. 2. n. 58.*; et præsertim in dubio, utrum res dispensatione indigeat, ut diximus (10). Possunt etiam dispensare cum causa (sicuti semper supponitur) in legibus pontificiis, cum latæ sunt pro aliqua provincia aut monasterio particulari, quia tunc præsumitur data hujusmodi facultas; aut cum talis est consuetudo, aut quando non potest facile recurri ad Superiorem: aut quando agitur de rebus parvi momenti quæ non obligant ad lethale peccatum, aut quæ frequenter accidunt, ut jejunia, abstinencia a carnibus, festorum observantia, recitatio officii; dummodo non dispensetur per longum tempus, ut dicunt Salmant. cum Cajet. Soto etc. Et idem valet quoad regulas religionis (11). Ita dicunt etiam Azor. Castr. Salm. Trull. Macado, etc. posse Superiores dispensare ad operandum diebus festis tam cum Religiosis, quam servis domesticis, sed non cum extraneis, qui alioqui possunt operari pro monasterio, si monasterium sit pauper, ut aiunt Silvestr. Fagund. et Salm. cum Pasq. Leandro et aliis (12). Vide quoad istud id, quod dictum fuit *Tr. 6. n. 14.*

107. 4. Quoad divinum officium notentur hic privilegia, quæ habent Regulares 1. Leo X. concessit Religiosis ut possent recitare Horas privatum omnino mentaliter (Sed p. Ferraris *Bibl. v. Offic. art. 3. n. 100. et 101.* citans Spor. ait hoc privilegium esse adulterinum), præterea ut

(9) Ib. n. 34. cum Bonac. Pasq. etc. — (10) Salm. loc. cit. n. 33. — (11) N. 34. et 35. — (12) N. 37.